

підвищення привабливості підприємства з метою залучення інвестицій для збільшення власного капіталу; залучення довгострокового кредитування; продажі невикористаних необоротних активів або передача їх в оренду.

При цьому провідну роль у запровадженні системи платіжного обороту підприємства необхідно відвести збалансованості структурних елементів валового грошового потоку у розрізі інтервалів часу [3].

Список використаних джерел:

1. Андрієць О. М. Забезпечення економічного зростання підприємства за допомогою оптимізації грошових потоків підприємства. *Економіка*. 2008. № 6. С. 16–18.

2. Деменіна О. М. Управління грошовими потоками в межах концепції фінансової рівноваги підприємства. *Актуальні проблеми економіки. Сер. «Фінанси і кредит»*. 2004. №7. С. 14–18.

3. Китаєва Ж. В. Методика обчислення грошових потоків надходжень і витрат. *Фінанси України*. 2009. №3. С. 21–26.

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БАЗИ З УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ

А. О. ПШЕНИЧНА, студентка

*Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця*

61001 Україна, м. Харків, пр. Науки, 9а

Актуалізація інформаційного забезпечення управління фінансової безпеки запропоновано реалізувати з застосуванням факторного аналізу як одного з найбільш результативних методів багатовимірного статистичного аналізу. Він дозволяє встановити кореляційні зв'язки між частковими показниками, що характеризують стан фінансової безпеки суб'єктів господарювання. В результаті утворюються нові агреговані показники – фактори, що відображають основні тенденції динаміки її рівня.

Факторний аналіз складається з наступних етапів: вибір факторів для проведення аналізу; класифікація і систематизація їх з метою забезпечення системного підходу; моделювання зв'язків між результативними і факторними показниками; розрахунок впливу факторів і оцінювання ролі кожного з них у змінюванні величини результативного показника.

Вибір саме цього методу можна пояснити тим, що факторний аналіз: дозволяє постійно уточнювати склад показників, що характеризують стан фінансової безпеки підприємств в умовах швидкозмінного трансформаційного середовища; не спотворює статистичну інформацію і дозволяє зробити науково обґрунтовані висновки; синтезує систему значущих показників, що притаманні загальним тенденціям рівня фінансової безпеки підприємства.

Основною моделлю факторного аналізу є лінійна модель виду:

$$Y_i = a_{1j}F_1 + a_{2j}F_2 + a_{3j}F_3 + \dots + a_{ij}F_i + V_j, \quad (1)$$

де F_1, F_2, \dots, F_i – фактори, що показують систематичну варіацію та кореляційний зв'язок між ними;

a_{ij} – факторні навантаження на показники;

V_j – характерні фактори, що враховують варіацію, яка не пояснюється загальними факторами [1].

Обґрунтувати число факторів, що беруть участь у подальшому дослідженні, є інформативність: фактор має пояснювати не менше, ніж 5 відсотків мінливості (розкид значень показників суттєво не змінюється при зміні значення фактора). До фактора включають змінні, які мають найбільш значущі значення коефіцієнтів кореляції з фактором, залежно від чого відбувається його економічна інтерпретація [1, с. 109]. Оскільки запропонований метод багатоітеративний, то для оптимізації процесу, усі необхідні розрахунки було реалізовано у пакеті STATISTICA. У табл. 1 наведено навантажувальні характеристики часткових показників фінансової безпеки АК «Харківобленерго». Зв'язок вважається істотним, якщо коефіцієнт парної кореляції більший за 0,7.

Таблиця 1

Структура факторів фінансової безпеки АК «Харківобленерго»

Частковий показник	Навантаження на показник	Фактори	Внесок до загальної дисперсії	Частка загальної мінливості
Коефіцієнт автономії	0,99	Структура джерел та напрямів фінансування діяльності підприємства	50,51 %	91,39 %
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	0,98			
Коефіцієнт зносу основних засобів	-0,92			
Коефіцієнт рентабельності активів	0,14	Ефективність діяльності підприємства	21,91 %	
Коефіцієнт валової рентабельності	0,12			
Коефіцієнт оборотності активів	0,16	Ділова активність	18,97 %	
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	0,01			
Коефіцієнт покриття	0,2			
Коефіцієнта абсолютної ліквідності	-0,07	Показники, що не утворили фактора через незначний вплив на фінансову безпеку підприємства	8,61 %	8,61 %
Тривалість фінансового циклу	0,01			

Як видно з табл. 1, фактороутворюючими є наступні коефіцієнти: автономії, забезпеченості власними оборотними коштами, оборотності активів, оборотності дебіторської заборгованості, зносу основних засобів, валової рентабельності та рентабельності активів. Виходячи із структури

факторів та значення їх навантаження на часткові показники, визначено їх економічну інтерпретацію, яка схематично наведена табл. 1.

Таким чином, застосування факторного аналізу дозволило виділити три ключові фактори, що впливають на стан фінансової безпеки підприємства: структура джерел та напрямів фінансування діяльності підприємства, ефективність діяльності та ділова активність підприємства.

Деякі показники не сформували фактори, а саме: коефіцієнт покриття, коефіцієнт абсолютної ліквідності, тривалість фінансового циклу. Навантаження на ці показники було меншим за 0,7.

Список використаних джерел:

1. Економіко-статистичне моделювання і прогнозування : навч. посіб. / В. П. Кічор та ін. Львів : Національний університет «Львівська політехніка», 2007. с. 156.

СТАН СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

І. Ю. РУДЬ, канд. екон. наук, доцент
Є. С. СЕРДЮКОВА, студент 3 курсу
*Миколаївський національний університет
імені В. О. Сухомлинського
54000 Україна, м. Миколаїв, вул. Нікольська, 24
kurro_lusagi55@gmail.com*

Уникнення та попередження ризиків є важливим аспектом стабільного функціонування економічної системи будь-якої країни, що здатне забезпечити сталий розвиток та позитивну динаміку усіх економічних показників, саме тому розвиток страхового ринку, як загальноекономічного механізму для зниження ризиків або їх мінімізації є вкрай важливим.

Страховий ринок представляє собою особливу соціально-економічну структуру, певну сферу грошових відносин, де об'єктом купівлі-продажу виступає страховий захист, формуються пропозиція і попит на неї, тобто надавачі страхових послуг забезпечують охорону майнових й особистих інтересів застрахованих шляхом передачі ризику потенційної втрати від однієї сторони до іншої [1]. Попри те, що надавачі страхових послуг, зокрема страхові компанії, мають як основну мету своєї діяльності забезпечити отримувачам страхових послуг, таким як підприємства, швидке пристосування до кризових шоків, самі ж страхові компанії виявилися не готовими до шоків повномасштабної війни.

Із самого початку 2022 року кількість страхових компаній почала скорочуватися, зокрема у січні-лютому 2022 року із Державного реєстру фінансових установ (ДРФУ) були виключені 10 страховиків-неліцензіатів, які були зареєстровані в зоні ООС та АР Крим, а також 1 страховик – після анулювання йому ліцензії таким чином кількість страховиків скоротилась із